

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 424/2023-22

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a sudcov Ladislava Dudíťa a Libora Duľu (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Rastislavom Cesticým, advokátom, Palackého 1, Košice, proti uzneseniam Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 61Ek/3111/2021 z 8. marca 2023 a č. k. 61Ek/3111/2021 zo 7. júna 2023, proti rozsudku Okresného súdu Humenné č. k. 12C/33/2017-198 zo 6. septembra 2018 a uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 12C/33/2017-206 z 1. decembra 2020 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. augusta 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a svojich práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 14 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozhodnutiami všeobecných súdov označenými v záhlaví tohto uznesenia. Sťažovateľ navrhuje napadnuté rozhodnutia zrušiť.

2. Z ústavnej sťažnosti vyplýva, že Okresný súd Humenné rozsudkom č. k. 12C/33/2017-198 zo 6. septembra 2018 právoplatným 10. novembra 2018 rozhodol, že sťažovateľ ako žalovaný je povinný zdržať sa úkonov, ktoré by neoprávnene poškodzovali dobrú povesť Únie nevidiacich a slabozrakých Slovenska ako žalobcu s tým, že sťažovateľ bol povinný v lehote 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku ospravedlniť sa za neoprávnené zásahy do práva na ochranu dobrej povesti formou zaslania e-mailu s konkrétnym znením všetkým adresátom e-mailov, v ktorých poškodoval dobrú povesť žalobcu. Súd zároveň priznal žalobcovi náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. V odôvodnení predmetného rozhodnutia sa uvádza, že sťažovateľ sa k žalobe nevyjadril, predvolanie na pojednávanie si neprevzal, a preto súd pojednával aj v jeho neprítomnosti a rozhodol na základe dôkazov predložených žalobcom.

4. Uznesením Okresného súdu Humenné č. k. 12C/33/2017-206 z 1. decembra 2020 právoplatným 15. januára 2021 bolo rozhodnuté, že sťažovateľ je povinný zaplatiť žalobcovi náhradu trov konania, a to z titulu súdnych poplatkov vo výške 132,50 eur a z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 153,68 eur.

5. Na základe už uvedených exekučných titulov vydal Okresný súd Banská Bystrica 26. novembra 2021 poverenie na vykonanie exekúcie, ktorú vykonáva súdny exekútor JUDr. Miroslav Friga pod sp. zn. 41 EX 1425/21, ktorý vydal upovedomenie o začatí exekúcie 30. novembra 2021.

6. Sťažovateľ následne podal návrh na zastavenie exekúcie. Zrejme technickou chybou alebo z iných neznámych dôvodov uvedeným podaním súdny exekútor dosiaľ nedisponuje. O predmetnom návrhu sa súdny exekútor dozvedel až z opätovného návrhu sťažovateľa zo 14. augusta 2022, ktorý bol súdu doručený prostredníctvom súdneho exekútora 26. októbra 2022.

7. Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 61Ek/3111/2021 z 8. marca 2023 súd zamietol návrh na zastavenie exekúcie. Proti uvedenému uzneseniu podal sťažovateľ v zákonom stanovenej lehote sťažnosť, ktorú Okresný súd Banská Bystrica uznesením č. k. 61 Ek/3111/2021 zo 7. júna 2023 zamietol.

II.

Argumentácia sťažovateľa

8. Podstatou tejto ústavnej sťažnosti je skutočnosť, že sťažovateľ je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím IV. stupňa podľa klasifikácie Svetovej zdravotníckej organizácie a vzťahujú sa na neho práva a slobody zaručené z Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím, ktorý Slovenská republika ratifikovala a ktorý má podľa čl. 7 ods. 5 ústavy prednosť pred zákonom.

9. Sťažovateľ uviedol, že do dnešného dňa nemá k dispozícii znenie samotnej žaloby vo zväčšenom písme, a preto sa s ňou nemohol účinne oboznámiť v plnom rozsahu ani sa k jej obsahu vyjadriť. Zároveň sa nemôže samostatne oboznámiť s obsahom spisu, pričom aj keby mal tieto identifikačné údaje, nevedel by s nimi samostatne pracovať a elektronicky spis vyhľadať a preštudovať ho, hoci dokáže prečítať zväčšené písmo pomocou očí, avšak iba vo veľmi obmedzenom rozsahu textu s ohľadom na rýchlu únavu očí kvôli závažnej neurologickej povahe diagnózy. Predmetný spis nebolo možné v informačnom centre súdu študovať vzhľadom na úplnú absenciu elektronickej čítacej lupy stolovej. Sťažovateľ teda nepoznal termín pojednávania, a preto sa na ňom nemohol zúčastniť, nemal reálnu možnosť sledovať stav konania, nepoznal ani právoplatný rozsudok, a preto sa k nemu nemohol riadne vyjadriť a odvolať sa proti nemu. Sťažovateľ nepoznal ani uznesenie o súdnych trovách, ako aj ďalšie rozhodnutia, ku ktorým sa nemohol vyjadriť, resp. uplatniť procesné úkony. Podľa názoru sťažovateľa v základnom konaní došlo k závažným procesným pochybeniam v prístupe a komunikácii k nemu ako osobe so zdravotným postihnutím s rozsiahlym súborom nevyhnutných špecifických potrieb na primerané úpravy a predovšetkým k diskriminácii v prístupe k informáciám a k hrubému zásahu do základných ľudských práv a slobôd. Tento stav sťažovateľ nijako nezavinil. Sťažovateľ nikdy nedostal štandardizované tlačivo – komunikačný

formulár o špecifických potrebách osoby so zdravotným postihnutím, čím by sa predchádzalo diskriminácii na základe zdravotného postihnutia.

10. O skutočnosti, že sa bude viesť samotné súdne konanie, sťažovateľ síce vedel, ale nebol oboznámený s obsahom žaloby, termínom pojednávania, so súdnym rozhodnutím a možnosťou podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu. O existencii rozhodnutí – exekučných titulov sa dozvedel až z upovedomenia o začatí exekúcie.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie práva na spravodlivý proces (čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru) a porušenie zákazu diskriminácie sťažovateľa (čl. 14 dohovoru) ako osoby ťažko zdravotne postihnutej v súdnom konaní o ochranu dobrej povesti, v ktorom sťažovateľ vystupoval v procesnom postavení žalovaného, a následne vedenom exekučnom konaní, v ktorom bol zamietnutý jeho návrh na zastavenie exekúcie.

III.1. K namietanému porušeniu práv rozsudkom Okresného súdu Humenné č. k. 12C/33/2017-198 zo 6. septembra 2018 a uznesením č. k. 12C/33/2017-206 z 1. decembra 2020:

12. Ústavný súd v rámci svojej rozhodovacej činnosti konštantne uvádza, že ústavnú sťažnosť podľa čl. 127 ústavy nemožno považovať za časovo neobmedzený právny prostriedok ochrany ústavnosti. Jednou zo zákonných podmienok na prijatie ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie jej je podanie v lehote ustanovenej v § 124 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), teda v lehote dvoch mesiacov od kvalifikovanej právnej skutočnosti.

13. V tejto súvislosti ústavný súd už v iných prípadoch zdôraznil, že nedodržanie uvedenej lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde, a tiež to, že v prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť, pretože to kogentné ustanovenie § 124 zákona o ústavnom súde neumožňuje.

14. Vzhľadom na skutočnosť, že rozsudok Okresného súdu Humenné zo 6. septembra 2018 nadobudol právoplatnosť 10. novembra 2018 a uznesenie Okresného súdu Humenné o povinnosti sťažovateľa zaplatiť žalobcovi trovy konania z 1. decembra 2020 nadobudlo právoplatnosť 15. januára 2021, pričom sťažovateľ sa na ústavný súd obrátil s ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 13. augusta 2023, ústavný súd dospel k záveru, že jeho ústavná sťažnosť bola v tejto časti podaná oneskorene (§ 124 zákona o ústavnom súde), a preto ju ústavný súd v rámci predbežného prerokovania postupom podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde odmietol.

III.2. K namietanému porušeniu označených práv uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 61Ek/3111/2021 z 8. marca 2023:

15. Proti napadnutému rozhodnutiu Okresného súdu Banská Bystrica (uznesenie o zamietnutí návrhu na zastavenie exekúcie) vydanému vyšším súdnym úradníkom mal sťažovateľ k dispozícii opravný prostriedok – sťažnosť, ktorú využil a o ktorej rozhodoval sudca tohto súdu, a preto ústavná sťažnosť musela byť v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

III.3. K namietanému porušeniu označených práv uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 61Ek/3111/2021 zo 7. júna 2023:

16. Ústavný súd zdôrazňuje, že uplatnenie jeho právomoci je viazané nielen na splnenie formálnych náležitostí ústavnej sťažnosti, ale aj jej náležitostí obsahových (čl. 127 ods. 1 ústavy, § 39 ods. 3 a 4, § 43 zákona o ústavnom súde), ktoré musí spĺňať každý návrh na začatie konania, o to viac ústavná sťažnosť (§ 123 zákona o ústavnom súde). Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v zásade odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu, a preto musia dôvody ústavnej sťažnosti korešpondovať s jednotlivými namietanými porušeniami základných práv alebo slobôd. Súčasne je potrebné uviesť, že účelom obligatórneho zastúpenia advokátom v konaní o ústavnej sťažnosti je zabezpečiť zrozumiteľné skutkové a právne vymedzenie namietaného porušenia ústavných práv sťažovateľa v podobe náležitej argumentácie.

17. Prihliadajúc na už uvedené, ústavný súd konštatuje, že aj keď je sťažovateľ v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, jeho ústavná sťažnosť neobsahuje žiadnu ústavnoprávne relevantnú argumentáciu týkajúcu sa namietaného porušenia označených práv uznesením exekučného súdu, ktorým bolo rozhodnuté o jeho sťažnosti proti uzneseniu vydanému vyšším súdnym úradníkom o zamietnutí návrhu sťažovateľa na zastavenie exekúcie.

18. Argumentácia sťažovateľa v ústavnej sťažnosti je v zásade iba nesúhlasom sťažovateľa s postupom Okresného súdu Humenné v základnom konaní, ktorý mal porušiť jeho procesné práva, bez akejkoľvek zrozumiteľnej ústavnoprávnej argumentácie spochybňujúcej správnosť záverov uvedených v uznesení Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 61Ek/3111/2021 zo 7. júna 2023. Predmetné námietky mohol a mal sťažovateľ uplatniť v základnom konaní, o ktorom (ako sám uvádza) vedel, prostredníctvom zákonom predpokladaných právnych prostriedkov, teda podniknúť také kroky, aby sa účinným spôsobom domohol ochrany svojich práv, k čomu pristúpil až v exekučnom konaní.

19. Ústavný súd v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy nemá *ex officio* prieskumnú právomoc, t. j. nemá oprávnenie bez námietky sťažovateľa *en bloc* preskúmať napádané rozhodnutie a iniciatívne vyhľadávať prípadné ústavne neudržateľné pochybenia. Inými slovami, tvrdenie sťažovateľa bez jeho konkretizácie v interakcii s napádaným rozhodnutím nepostačuje na meritórne konštatovanie o porušení sťažovateľom označených práv a slobôd (I. ÚS 245/2018). Z tohto dôvodu ústavná sťažnosť sťažovateľa nespĺňa všeobecnú zákonom predpísanú náležitosť odôvodnenia návrhu podľa § 43 ods. 1 zákona o ústavnom súde a osobitnú náležitosť ústavnej sťažnosti ustanovenú v § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

20. Uvedené vedie ústavný súd k záveru o nutnosti odmietnuť ústavnú sťažnosť sťažovateľa podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom ustanovených náležitostí.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 5. septembra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu